

Opinió
Poeta - 10 agost 2016 2.00 h

Tribuna

Foix, l'esglai de la bellesa

Jordi Llavina - Poeta
“Foix és el més radical narrador-poeta”

Cada any aconsegueix una espècie de tradició personal: en el temps de l'advent, rellegeixo *Onze nadals i un cap d'any*; i, a l'estiu, *Sol, i de dol*. El primer, molt més curt, me'l sé gairebé de cor. El segon, no. I no pas perquè no n'hagi llegit cent vegades els sonets, sinó perquè aquest llibre constitueix una deu inexhaurible, que no deixa mai de sorprendre'm. *Sol, i de dol* és una obra capital de la poesia europea de tots els temps, que s'obre a interpretacions vàries i, encara més, a sentiments molt diversos en l'ànim del lector. Llibre singularíssim en què Foix pretén conciliar extrems: el Tot i l'U, com en diu ell, per citar dos conceptes que el desig íntim del líric voldria apairar sense conflicte. I tants altres. No en va el vers més famós d'aquesta obra és el que s'ha citat infinitat de vegades: “M'exalta el nou i m'enamora el vell.”

Foix és l'home a qui, tot contemplant un paisatge, de cop li ve present “el paisatge de fa mil anys”. Quants d'homenatges ret, en aquesta obra magna, a la literatura medieval (començant pel títol, de noble memòria petrarquista!). S'ha insistit molt en el vessant oníric del poeta (“cerc llum en el son”). Un poema de Marta Pessarrodona ens el representa dormint amb ulleres: “llegia els somnis”, diu. *Sol, i de dol* és un banc d'imatges fabuloses, que acompanyen el lector des de la primera lectura; imatges que són fruit de l'estat de vigília permanent de l’“ull voraç” o de l’“ull golós”, que mai no es clou.

Del llibre, se'n desprèn la figura d'un passejant incansable: “Só el transeünt sense arma ni cabana.” Segueix una ruta plena d'incerteses, coneixement endins (o coneixement enllà): “Camín, passos severs, / Ple de temors, amb les mans tremoloses.” L'actitud és la del solitari abocat a l'univers, sigui –aquest– fosca o llum: “sol sóc etern”. Res no el pot aturar en la seva comesa d'investigador en poesia: “Jo salt barranc i branc, torrent i clos.” ¿Què busca, el personatge d'aquests sonets? El concret, per exemple; això és, la realitat immutable: “Del bell concret faig el meu càlid joc.” O el Present, amb majúscules: “Copsar el Present fet de ment i de Tu.” De vegades, el que copsa d'una manera ben plaent és “el respir del món en una cala”.

Recercador de símbols purs, Foix és el més radical narrador-poeta: “Les ficcions –i jo en visc!– ¿fan esclava / La ment, o són els seus camins celestes?” En un bellíssim poema d'amor, ens diu: “Calla l'ocell, la font i la campana, / I al teu petjar hi ha un defallir de flors.” Aquest llibre està dotat d'una ànima única, particularíssima, que, tant en els moments de dolor insinuats (que hi són) com en els de joia o joc declarats (que també hi abunden), té a veure amb l'esglai de la bellesa. Amb l'esglai, sí, d'aquesta bellesa intuïda, copsada, narrada.